PROGRAM WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNY

Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza w Nowej Rudzie

rok szkolny 2026/2027

Program określa wspólne kierunki działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły, wynikające z diagnozy potrzeb uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka.

Nowa Ruda 2026

1. Wprowadzenie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny wyznacza kierunki pracy szkoły w roku szkolnym 2026/2027. Łączy działania wychowawcze, profilaktyczne, opiekuńcze i wspierające, kierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Jego podstawą jest diagnoza przeprowadzona wśród uczniów we wrześniu 2026 r., wnioski z nadzoru pedagogicznego, Plan pracy szkoły, Harmonogram imprez szkolnych, Statut szkoły, Standardy Ochrony Małoletnich oraz Procedury postępowania i interwencji.

Program jest realizowany przez całą społeczność szkolną. Działania podejmuje się z poszanowaniem godności, prywatności i podmiotowości ucznia. Poufność informacji obowiązuje w granicach prawa i nie może ograniczać działań koniecznych dla ochrony życia, zdrowia lub bezpieczeństwa.

2. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- Konwencja o prawach dziecka;
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności art. 26 i art. 84;
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – w zakresie mającym zastosowanie;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. dotyczące działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- przepisy dotyczące podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz bezpieczeństwa i higieny w szkołach;
- Statut szkoły, Standardy Ochrony Małoletnich, Procedury postępowania i interwencji oraz inne obowiązujące dokumenty szkoły.

3. Założenia programu

Wychowanie jest wspieraniem ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i aksjologicznej. Profilaktyka wzmacnia czynniki chroniące, ogranicza wpływ czynników ryzyka i rozwija umiejętności potrzebne do podejmowania bezpiecznych oraz odpowiedzialnych decyzji.

- rodzice są pierwszymi wychowawcami, a szkoła wspiera ich w realizacji tej roli;
- działania wynikają z rozpoznanych potrzeb społeczności szkolnej;
- pierwszeństwo mają działania oparte na relacjach, kompetencjach życiowych i aktywności uczniów;
- w sytuacji zagrożenia stosuje się odrębne procedury szkolne i przepisy szczególne;
- program podlega monitorowaniu oraz modyfikacji w odpowiedzi na nowe potrzeby.

4. Misja szkoły i sylwetka absolwenta

4.1. Misja szkoły

Misją szkoły jest tworzenie bezpiecznego, przyjaznego i inspirującego środowiska edukacyjnego, które wspiera rozwój każdego ucznia zgodnie z jego możliwościami, zainteresowaniami i potrzebami. Szkoła rozwija samodzielność, odpowiedzialność, uczciwość, kulturę osobistą, kompetencje społeczne i cyfrowe, postawy obywatelskie, dbałość o zdrowie oraz gotowość do dalszej edukacji i dorosłego życia.

4.2. Sylwetka absolwenta

Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza w Nowej Rudzie:

Sfera rozwoju	Zakładane cechy i kompetencje absolwenta
Intelektualna	posiada wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej; krytycznie

Sfera rozwoju	Zakładane cechy i kompetencje absolwenta
	analizuje informacje; świadomie korzysta z technologii; jest przygotowany do dalszego kształcenia.
Społeczna	szanuje innych ludzi; współpracuje w grupie; bierze odpowiedzialność za własne decyzje; przestrzega norm społecznych i potrafi konstruktywnie rozwiązywać konflikty.
Emocjonalna	rozpoznaje własne emocje; korzysta z konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem; potrafi prosić o pomoc; okazuje empatię i szanuje granice innych osób.
Moralna	kieruje się uczciwością i odpowiedzialnością; szanuje godność człowieka; rozumie konsekwencje własnych działań i przestrzega zasad etycznych.
Obywatelska	zna historię i tradycje Polski; szanuje symbole narodowe; uczestniczy w życiu społecznym; angażuje się w samorządność, wolontariat i działania na rzecz wspólnoty.
Praktyczna	planuje dalszą edukację i rozwój zawodowy; zna podstawowe zasady gospodarowania finansami; potrafi korzystać z instytucji publicznych i podejmować odpowiedzialne decyzje życiowe.

5. Diagnoza potrzeb, czynników chroniących i czynników ryzyka

Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach 2–15 września 2026 r. wśród 100 uczniów. Wyniki nie stanowią diagnozy klinicznej. Służą rozpoznaniu tendencji w społeczności szkolnej i zaplanowaniu adekwatnych działań.

Obszar	Najważniejsze ustalenia	Wniosek do pracy
Poczucie bezpieczeństwa	83% uczniów ocenia szkołę jako bezpieczną; jako miejsca mniej bezpieczne wskazywano toalety i szatnie.	Nadzór w miejscach wskazanych przez uczniów, sprawność zamków, dostępność dorosłych.
Przemoc i zgłaszanie	21% było świadkiem, a 9% ofiarą nieprzyjemnych sytuacji; 35% osób mających kontakt z przemocą nie zgłosiło jej dorosłym.	Budowanie zaufania, jasne sposoby zgłaszania, szybka i dyskretna reakcja.
Substancje psychoaktywne	13% uczniów zetknęło się z propozycją użycia substancji; 82% deklaruje znajomość zagrożeń.	Ćwiczenie odmowy i reagowania na presję; działania organizacyjne i interwencyjne, nie tylko przekazywanie wiedzy.
Relacja z wychowawcą	71% ocenia relację pozytywnie, lecz 24% nie jest gotowych rozmawiać z wychowawcą o trudnych sprawach.	Wzmacnianie dostępności, dyskrecji i komunikacji wspierającej.
Wsparcie rodziny	83% uczniów odczuwa wsparcie rodziców lub opiekunów; 17% nie ocenia go jednoznacznie pozytywnie.	Współpraca z rodzicami i zapewnienie szkolnej sieci wsparcia uczniom, którzy jej potrzebują.
Radzenie sobie ze stresem	21% uczniów biernie przeczekuje trudności; tylko 6% zwraca się w bieżącym stresie do wychowawcy lub specjalisty szkolnego.	Rozwijanie aktywnych strategii radzenia sobie, proszenia o pomoc i rozwiązywania problemów.
Czynniki chroniące	Najwyżej oceniono asertywność, relacje z rodziną i rówieśnikami wolnymi od używek oraz pasje i zainteresowania.	Sport, kultura, wolontariat, koła zainteresowań, działania klasowe i samorządowe.
Przynależność do szkoły	Poczucie przynależności jest jednym ze słabiej ocenianych czynników chroniących.	Wspólne wydarzenia, tradycje szkoły, samorządność, spotkania z absolwentami i działania integracyjne.

6. Zasoby szkoły i czynniki chroniące

- silne wsparcie rodziny deklarowane przez większość uczniów;
- wysokie ogólne poczucie bezpieczeństwa;
- pozytywne relacje większości uczniów z wychowawcami;
- dostępność psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego, wychowawców i nauczycieli;
- aktywność Samorządu Uczniowskiego, wolontariatu, biblioteki i zespołów nauczycielskich;
- oferta sportowa, artystyczna, czytelnicza i przedmiotowa;
- współpraca z instytucjami lokalnymi, poradnią, służbami, uczelniami i szkołami zagranicznymi;
- obowiązujące procedury bezpieczeństwa i Standardy Ochrony Małoletnich.

7. Cele programu

7.1. Cel główny

Tworzenie bezpiecznego i opartego na zaufaniu środowiska, które wspiera rozwój, dobrostan i sprawczość uczniów oraz ogranicza wpływ rozpoznanych czynników ryzyka.

7.2. Cele szczegółowe

- zwiększenie gotowości uczniów do zgłaszania przemocy, kryzysu i innych zagrożeń;
- rozwijanie asertywności, samokontroli, krytycznego myślenia i umiejętności rozwiązywania problemów;
- wzmacnianie relacji uczeń–wychowawca i dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- ograniczanie przemocy, wyśmiewania, dyskryminacji, cyberprzemocy i mowy nienawiści;
- profilaktyka używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych;
- wspieranie zdrowia psychicznego, aktywności fizycznej i higieny cyfrowej;
- wzmacnianie poczucia przynależności do szkoły, samorządności i odpowiedzialności społecznej;
- wspieranie adaptacji uczniów klas pierwszych i przygotowania uczniów klas starszych do egzaminu maturalnego;
- rozwijanie współpracy z rodzicami jako najważniejszym środowiskiem chroniącym;
- zapewnienie adekwatnego wsparcia uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

8. Adresaci i realizatorzy

Adresatami programu są uczniowie, rodzice oraz pracownicy szkoły. Za realizację odpowiadają – odpowiednio do zakresu zadań – dyrektor i wicedyrektor, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog, pedagog specjalny, doradca zawodowy, opiekun Samorządu Uczniowskiego, opiekun wolontariatu, biblioteka, zespoły nauczycielskie i zadaniowe oraz zaproszeni specjaliści. Koordynacja nie zwalnia pozostałych pracowników z obowiązku reagowania na zagrożenia.

9. Zasady realizacji

- działania prowadzi się adekwatnie do wieku, potrzeb i sytuacji uczniów;
- wykorzystuje się metody aktywizujące i ćwiczenie praktycznych umiejętności;
- unika się działań stygmatyzujących, moralizowania i publicznego omawiania sytuacji ucznia;
- zajęcia i materiały prowadzone przez podmioty zewnętrzne podlegają wcześniejszej ocenie szkoły;
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana zgodnie z odrębnymi przepisami;
- interwencje w sytuacjach zagrożenia prowadzi się według szkolnych Procedur postępowania i interwencji oraz Standardów Ochrony Małoletnich;
- dokumentuje się przede wszystkim realizację działania i wnioski, bez tworzenia zbędnej dokumentacji.

10. Kierunki działalności wychowawczej i profilaktycznej

Kierunki działań wynikają z diagnozy potrzeb społeczności szkolnej, zadań szkoły oraz potrzeby monitorowania zagrożeń charakterystycznych dla okresu dorastania. Ich ujęcie nie oznacza, że każde z wymienionych zagrożeń zostało rozpoznane u uczniów szkoły.

Obszar	Główne treści i umiejętności	Przykładowe formy realizacji
Rozwój osobisty i społeczny	samoakceptacja, poczucie własnej wartości, asertywność, komunikacja, współpraca, rozwiązywanie konfliktów, odpowiedzialność obywatelska	zajęcia z wychowawcą, warsztaty, debaty, projekty klasowe, samorządność i wolontariat
Profilaktyka uzależnień	mechanizmy uzależnień, presja rówieśnicza, odmawianie, substancje psychoaktywne, e-papierosy, uzależnienia behawioralne i higiena cyfrowa	ćwiczenia praktyczne, spotkania ze specjalistami, kampanie informacyjne, działania dla rodziców
Przemoc i zachowania ryzykowne	granice, rozpoznawanie przemocy, odpowiedzialność, cyberprzemoc, dyskryminacja, mowa nienawiści i bezpieczne zgłaszanie problemów	warsztaty, analiza sytuacji, projekty uczniowskie, działania naprawcze i procedury interwencyjne
Zdrowie psychiczne	stres szkolny i egzaminacyjny, regulacja emocji, odpoczynek, rozpoznawanie kryzysu, proszenie o pomoc i wspieranie rówieśnika	zajęcia psychoedukacyjne, konsultacje, informacje o źródłach pomocy, aktywność sportowa i artystyczna
Zdrowie i relacje	zdrowy styl życia, odpowiedzialność za zdrowie, szacunek, komunikacja, zgoda i bezpieczeństwo w relacjach	edukacja zdrowotna, zajęcia z wychowawcą, konsultacje i działania prowadzone przez odpowiednio przygotowane osoby
Przyszłość i samodzielność	planowanie edukacji i kariery, kompetencje finansowe, podstawowe prawa pracownicze, odpowiedzialne podejmowanie decyzji i korzystanie z instytucji	doradztwo zawodowe, spotkania z absolwentami i pracodawcami, zajęcia z biznesu i zarządzania, wizyty na uczelniach

11. Plan działań na rok szkolny 2026/2027

Obszar	Cel	Działania	Adresaci	Termin	Odpowiedzialni	Monitorowanie
Bezpieczeństwo	Zwiększenie bezpieczeństwa w szatniach, toaletach i na korytarzach	Analiza dyżurów; kontrola wskazanych miejsc; zgłaszanie i usuwanie usterek zamków; obserwacja miejsc podwyższonego ryzyka.	wszyscy uczniowie	cały rok	dyrekcja, nauczyciele dyżurujący	kontrola dyżurów; rejestr zgłoszeń i podjętych działań
Zgłaszanie	Zwiększenie gotowości do	Przedstawienie osób udzielających pomocy; omówienie	uczniowie	wrzesień i cały rok	wychowawcy, psycholog,	znajomość sposobów

Obszar	Cel	Działania	Adresaci	Termin	Odpowiedzialni	Monitorowanie
problemów	korzystania z pomocy dorosłych	sposobów zgłaszania; kontynuacja Niebieskiej skrzynki; informacja o poufności i jej granicach.			pedagog	zgłaszania; analiza zgłoszeń
Relacje	Budowanie zaufania między uczniami a wychowawcami	Regularne rozmowy wychowawcze; dostępność konsultacji; reagowanie na wyśmiewanie i publiczne zawstydzanie; działania naprawcze w klasach.	uczniowie	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	ankieta bezpieczeństwa; obserwacja; wnioski zespołów
Kompetencje życiowe	Rozwijanie asertywności i aktywnego radzenia sobie z problemami	Ćwiczenia odmawiania, rozwiązywania problemów, regulacji emocji, szukania pomocy i reagowania na presję rówieśniczą.	klasy I–IV	zgodnie z planami wychowawców	wychowawcy, psycholog, pedagog	tematy w dzienniku; krótka ewaluacja zajęć
Przemoc	Ograniczanie przemocy, wykluczenia i mowy nienawiści	Zajęcia o granicach, szacunku i odpowiedzialności; reagowanie zgodnie z procedurami; działania klasowe i naprawcze.	uczniowie	cały rok	wychowawcy, specjaliści, nauczyciele	analiza incydentów; dokumentacja działań
Profilaktyka uzależnień	Ograniczanie ryzyka używania substancji	Zajęcia praktyczne o presji i odmowie; informacja o pomocy; współpraca z rodzicami i specjalistami; stosowanie procedur w razie zdarzenia.	uczniowie i rodzice	cały rok	psycholog, pedagog, wychowawcy, dyrekcja	realizacja zajęć; analiza zdarzeń i znajomości pomocy
Higiena cyfrowa	Bezpieczne i świadome korzystanie z technologii	Edukacja o cyberprzemocy, prywatności i dezinformacji; promowanie aktywności offline; stosowanie szkolnych zasad korzystania z urządzeń.	uczniowie	cały rok	wychowawcy, informatycy, specjaliści	tematy zajęć; projekty uczniowskie; ankieta
Zdrowie psychiczne	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozpoznawania kryzysu	Zajęcia o stresie, odpoczynku i proszeniu o pomoc; konsultacje; lista miejsc pomocy; działania zgodne z procedurami interwencji.	uczniowie, szczególnie III–IV	cały rok, nasilone przed klasyfikacją i maturą	psycholog, pedagog, wychowawcy	realizacja zajęć; znajomość źródeł pomocy
Adaptacja	Wspieranie uczniów klas pierwszych	Zapoznanie ze szkołą i zasadami; zajęcia integracyjne; rajdy integracyjne i historia szkoły; rozpoznanie potrzeb.	klasy I	wrzesień–październik	wychowawcy, psycholog, pedagog specjalny	realizacja działań; obserwacja adaptacji
Edukacja włączająca	Wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami	Realizacja zaleceń opinii, orzeczeń i IPET; współpraca zespołów; szkolenie kadry z funkcjonowania uczniów w spektrum i deeskalacji.	uczniowie i nauczyciele	cały rok; szkolenie IX 2026	pedagog specjalny, zespoły, dyrekcja	przeglądy dokumentacji; wnioski zespołów
Aktywność i pasje	Wzmacnianie czynników chroniących	Koła zainteresowań, konkursy, turnieje sportowe i szachowe, Festiwal Artystyczny, biblioteka, spotkania z absolwentami.	wszyscy uczniowie	cały rok	nauczyciele i organizatorzy	liczba działań i udział uczniów
Samorządność	Rozwijanie sprawczości i odpowiedzialności	Wybory do SU i Rzecznika Praw Ucznia; inicjatywy SU; Noc w szkole; współorganizacja wydarzeń.	wszyscy uczniowie	wrzesień i cały rok	opiekun SU, SU	wybory; liczba inicjatyw uczniowskich
Wolontariat	Rozwijanie empatii i postaw prospołecznych	Działalność wolontariatu, akcje pomocowe i społeczne oraz współpraca z instytucjami lokalnymi.	uczniowie	cały rok	opiekun wolontariatu, wychowawcy	liczba działań i uczestników
Tożsamość szkoły	Wzmacnianie przynależności do społeczności	Dzień Patrona, cykl spotkań z absolwentami, Festiwal Artystyczny, uroczystości szkolne i działania integracyjne.	wszyscy uczniowie	zgodnie z harmonogramem	organizatorzy wskazani w harmonogramie	realizacja wydarzeń; udział uczniów
Postawy obywatelskie	Rozwijanie odpowiedzialności obywatelskiej i szacunku dla tradycji	Narodowe Czytanie, Święto Niepodległości, zajęcia o Konstytucji 3 maja, działalność SU i udział w życiu lokalnym.	wszyscy uczniowie	zgodnie z harmonogramem	wychowawcy, nauczyciele, organizatorzy	realizacja wydarzeń i zajęć
Współpraca międzynarodowa	Rozwijanie otwartości i kompetencji międzykulturowych	Współpraca ze szkołami w Czechach i Niemczech; Alliance Française, Instytut Francuski i Campus France; projekty językowe.	zainteresowani uczniowie	cały rok	dyrekcja, nauczyciele języków	liczba przedsięwzięć i uczestników

Obszar	Cel	Działania	Adresaci	Termin	Odpowiedzialni	Monitorowanie
Rodzice	Wzmacnianie rodziny jako czynnika chroniącego	Informacje o zachowaniach ryzykownych, symptomach kryzysu, sposobach pomocy i procedurach; konsultacje; współpraca z Radą Rodziców.	rodzice	zebrania i cały rok	dyrekcja, wychowawcy, specjaliści	przekazane materiały; konsultacje; opinie rodziców
Frekwencja	Ograniczanie nieobecności i ryzyka wycofania	Bieżąca analiza frekwencji, rozpoznawanie przyczyn, kontakt z uczniem i rodzicem, wsparcie i działania zgodne ze Statutem.	uczniowie	cały rok	wychowawcy, zespoły oddziałowe, pedagog	analiza frekwencji i podjętych działań
Doradztwo i samodzielność	Wspieranie świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych	Doradztwo zawodowe, spotkania z absolwentami, współpraca z uczelniami i instytucjami, informacja o dalszym kształceniu.	uczniowie, szczególnie III–IV	cały rok	doradca, wychowawcy, dyrekcja	realizacja zajęć i spotkań
Kompetencje kadry	Rozwijanie wspierającej i niestygmatyzującej komunikacji	Szkolenie z edukacji włączającej i deeskalacji; warsztat z neutralnego języka; konsultacje ze specjalistami.	nauczyciele	IX 2026, III 2027 i cały rok	dyrekcja, WDN, specjaliści	udział w szkoleniach; wykorzystanie wniosków

12. Szczegółowy harmonogram działań profilaktycznych

Harmonogram uszczegóławia działania ujęte w rocznym planie. Terminy mogą być dostosowane do organizacji pracy szkoły i dostępności specjalistów, bez zmiany celów programu.

Kampania	Cel	Działania	Adresaci	Termin	Odpowiedzialni	Monitorowanie
Wybieram wolność	ograniczanie ryzyka uzależnień, przemocy i ulegania presji	warsztaty dotyczące hejtu i obrony przed przemocą; Tydzień przeciwdziałania przemocy rówieśniczej w szkołach i placówkach spotkania dotyczące e-papierosów, narkotyków i innych zagrożeń; projekt promujący pasje i zdrowe alternatywy	klasy I-III; działania ogólnoszkolne	wrzesień-listopad 2026	psycholog, pedagog, Zespół Wychowawczy, wychowawcy, zaproszeni specjaliści	realizacja działań; frekwencja; krótka ewaluacja; analiza zgłoszeń i zdarzeń
NetBezpieczni	rozwijanie cyberbezpieczeństwa i higieny cyfrowej	ochrona prywatności i wizerunku; reagowanie na cyberprzemoc; rozpoznawanie fałszywych profili, wyłudzeń i dezinformacji; projekt ograniczania czasu ekranowego i promowania aktywności offline	klasy I-III	grudzień 2026-luty 2027	nauczyciele informatyki, wychowawcy, psycholog, pedagog, zaproszeni specjaliści	tematy zajęć; projekty klasowe; ankieta dotycząca bezpieczeństwa cyfrowego
Szacunek w relacjach	przeciwdziałanie przemocy, dyskryminacji i mowie nienawiści	warsztaty o granicach, komunikacji i zgodzie; rozpoznawanie przemocy i reagowanie; projekt klasowy dotyczący przeciwdziałania mowie nienawiści	klasy I-II; w razie potrzeby pozostałe klasy	marzec-kwiecień 2027	psycholog, pedagog, wychowawcy	realizacja zajęć; obserwacja klimatu klas; wnioski wychowawców i uczniów
Dbam o siebie	wspieranie zdrowia psychicznego i radzenia sobie ze stresem	konsultacje indywidualne; zajęcia o stresie, odpoczynku i proszeniu o pomoc; lista dostępnych źródeł pomocy; warsztaty dotyczące stresu egzaminacyjnego dla klas maturalnych i przedmaturalnych	wszyscy uczniowie, ze szczególnym uwzględnieniem klas III-IV	cały rok; działania nasilone przed klasyfikacją i maturą	psycholog, pedagog, wychowawcy	realizacja zajęć; znajomość źródeł pomocy; anonimowe informacje zwrotne; wnioski specjalistów

13. Wydarzenia szkolne jako element realizacji programu

Wydarzenie	Cel wychowawczy lub profilaktyczny	Termin
Narodowe Czytanie – Dziady	uczestnictwo w kulturze, wspólnota szkolna, kompetencje czytelnicze	4 września 2026 r.
Wybory do SU i Rzecznika Praw Ucznia	samorządność, odpowiedzialność, prawa ucznia	koniec września 2026 r.
Święto Edukacji Narodowej	szacunek, współodpowiedzialność za klimat szkoły	13 października 2026 r.
Miesiąc Bibliotek Szkolnych	czytelnictwo, zainteresowania, bezpieczne spędzanie czasu	październik 2026 r.
Spotkania z absolwentami	tożsamość szkoły, inspiracja, planowanie przyszłości	październik 2026 – czerwiec 2027
Święto Niepodległości	tożsamość narodowa i postawy obywatelskie	10 listopada 2026 r.
Turnieje sportowe i szachowe	aktywność, samoregulacja, współpraca i zasady fair play	zgodnie z harmonogramem
II Festiwal Artystyczny	pasje, samoekspresja, integracja i poczucie przynależności	luty 2027 r.
Noc w szkole	samorządność i integracja z zachowaniem zasad bezpieczeństwa	styczeń 2027 r.
Dzień Patrona	tradycja i identyfikacja ze szkołą	kwiecień 2027 r.
Zajęcia poświęcone Konstytucji 3 maja	edukacja obywatelska i historyczna	przełom kwietnia i maja 2027 r.

14. System wsparcia i zasady wczesnego rozpoznawania trudności

14.1. Struktura wsparcia

Osoba lub funkcja	Zakres zadań w realizacji programu
Dyrektor i wicedyrektor	koordynowanie warunków realizacji programu, zapewnienie przepływu informacji, nadzór nad bezpieczeństwem i uruchamianie działań interwencyjnych zgodnie z kompetencjami
Wychowawca klasy	pierwsza linia wsparcia; obserwacja funkcjonowania uczniów; rozmowy indywidualne; koordynowanie działań w klasie; współpraca z rodzicami i specjalistami
Psycholog szkolny	konsultacje i wsparcie indywidualne; psychoedukacja; wstępne rozpoznawanie potrzeb; udział w interwencjach kryzysowych; konsultacje dla nauczycieli i rodziców
Pedagog szkolny	rozpoznawanie trudności wychowawczych i środowiskowych; wsparcie ucznia i rodziny; działania profilaktyczne; współpraca z instytucjami zewnętrznymi
Pedagog specjalny	koordynowanie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami; współpraca przy WOPFU i IPET; konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli
Doradca zawodowy	wspieranie planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz rozwijanie samodzielności decyzyjnej uczniów
Nauczyciele i pozostali pracownicy	obserwacja funkcjonowania uczniów, reagowanie na zagrożenia, przekazywanie informacji właściwym osobom i realizowanie działań zgodnie z zakresem obowiązków

14.2. Sygnały wymagające uwagi

Sygnały nie przesądzają o występowaniu kryzysu. Ich znaczenie ocenia się łącznie, z uwzględnieniem sytuacji ucznia, czasu trwania i nasilenia zmian.

Obszar obserwacji	Przykładowe sygnały
Zachowanie	nagła zmiana zachowania; agresja, wycofanie lub impulsywność; częste opuszczanie zajęć; zachowania ryzykowne; zaniedbanie; niszczenie mienia; sygnały autoagresji
Samopoczucie i relacje	przewlekły smutek, apatia, silny lęk lub drażliwość; izolowanie się; utrata zainteresowań; poważne trudności ze snem lub jedzeniem; wypowiedzi o beznadziejności, śmierci lub zrobieniu sobie krzywdy
Funkcjonowanie szkolne	nagły spadek wyników lub frekwencji; brak realizacji podstawowych obowiązków; wyraźne trudności z koncentracją; narastające konflikty; rezygnacja z dotychczasowych aktywności

14.3. Sposób reagowania

1) pracownik, który zauważył niepokojący sygnał, podejmuje spokojny kontakt z uczniem i przekazuje informację wychowawcy, psychologowi, pedagogowi albo dyrektorowi - odpowiednio do sytuacji;

2) wychowawca i specjalista dokonują wstępnego rozpoznania potrzeb oraz poziomu ryzyka, korzystając z informacji niezbędnych do udzielenia pomocy;

3) w razie potrzeby szkoła kontaktuje się z rodzicami ucznia niepełnoletniego, a w przypadku ucznia pełnoletniego działa z poszanowaniem jego praw i zasad wynikających z przepisów;

4) działania dobiera się do sytuacji: wsparcie indywidualne, działania w klasie, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, zastosowanie procedury interwencyjnej albo skierowanie do właściwej instytucji;

5) w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia stosuje się obowiązujące w szkole procedury i niezwłocznie uruchamia odpowiednią pomoc;

6) ustala się osobę odpowiedzialną za dalszy kontakt i monitorowanie sytuacji, dokumentując wyłącznie informacje niezbędne.

15. Współpraca z rodzicami i instytucjami

Szkoła traktuje rodziców jako głównych partnerów w działaniach wychowawczych i profilaktycznych. Współpraca obejmuje przekazywanie rzetelnych informacji, konsultacje, wspólne ustalanie działań wspierających ucznia oraz włączanie rodziców w życie szkoły. W sprawach ucznia pełnoletniego respektuje się jego status prawny i zasady ochrony prywatności.

Podmiot	Zakres możliwej współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	diagnoza, konsultacje, opinie i orzeczenia, wsparcie specjalistyczne oraz konsultacje metodyczne
Policja i inne służby	bezpieczeństwo, odpowiedzialność prawna, przeciwdziałanie przemocy, cyberzagrożeniom i przestępczości; działania interwencyjne w granicach kompetencji
Ochrona zdrowia i interwencja kryzysowa	pomoc w kryzysach psychicznych, konsultacje, diagnoza i leczenie prowadzone przez uprawnione podmioty
Podmioty profilaktyki uzależnień	konsultacje, zajęcia profilaktyczne, pomoc dla uczniów i rodzin oraz kierowanie do specjalistycznego wsparcia
Pomoc społeczna, sąd i instytucje rodzinne	wsparcie w sytuacjach rodzinnych i opiekuńczych, ochrona ucznia oraz działania przewidziane przepisami
Organizacje pozarządowe i instytucje kultury	projekty społeczne, wolontariat, profilaktyka, edukacja obywatelska, kultura i rozwijanie zainteresowań
Uczelnie, pracodawcy i instytucje rynku pracy	doradztwo, orientacja edukacyjna i zawodowa, poznawanie zawodów i możliwości dalszego kształcenia

W zależności od potrzeb szkoła współpracuje w szczególności z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, placówkami ochrony zdrowia, Punktem Interwencji Kryzysowej, Policją, sądem, pomocą społeczną, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi, uczelniami i innymi podmiotami wspierającymi uczniów. Szkoła nie zastępuje diagnozy ani leczenia prowadzonego przez uprawnione podmioty.

16. Monitorowanie i ewaluacja

Monitorowanie służy sprawdzeniu, czy działania zostały zrealizowane i czy odpowiadają na rozpoznane potrzeby. Nie ocenia się skuteczności wyłącznie liczbą interwencji ani liczbą uczniów korzystających ze wsparcia, ponieważ wzrost zgłoszeń może oznaczać większe zaufanie i dostępność pomocy.

- analiza realizacji działań ujętych w planie;
- analiza frekwencji, incydentów i zgłoszeń – z zachowaniem ochrony danych;
- ankiety poczucia bezpieczeństwa i znajomości sposobów uzyskania pomocy;
- wnioski wychowawców, specjalistów, zespołów oddziałowych, Samorządu Uczniowskiego i Rady Rodziców;
- ocena udziału uczniów w działaniach sportowych, artystycznych, społecznych i wolontariacie;
- okresowy przegląd dyżurów i miejsc wskazanych w diagnozie jako mniej bezpieczne;
- przegląd programu po pierwszym półroczu i podsumowanie na zakończenie roku szkolnego.

Wnioski z monitorowania wykorzystuje się do modyfikacji bieżących działań oraz do przygotowania diagnozy i programu na kolejny rok szkolny.

17. Zasoby potrzebne do realizacji programu

Program realizuje się przede wszystkim z wykorzystaniem zasobów szkoły. Włączenie podmiotów zewnętrznych oraz ponoszenie kosztów zależy od rozpoznanych potrzeb, możliwości organizacyjnych i finansowych oraz wcześniejszej oceny proponowanych działań.

Rodzaj zasobu	Sposób wykorzystania
Kadra	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog, pedagog specjalny, doradca zawodowy, biblioteka, opiekunowie samorządu i wolontariatu oraz zaproszeni specjaliści
Warunki organizacyjne	gabinety specjalistów, sale lekcyjne, biblioteka, obiekty sportowe, bezpieczne kanały zgłaszania problemów i dostęp do zatwierdzonych narzędzi komunikacji
Materiały	materiały dydaktyczne i informacyjne, scenariusze zajęć, narzędzia diagnozy i ewaluacji oraz materiały pochodzące z wiarygodnych źródeł
Doskonalenie kadry	szkolenia i konsultacje dotyczące profilaktyki, interwencji kryzysowej, komunikacji, edukacji włączającej i nowych zagrożeń
Finansowanie	środki budżetowe i pozabudżetowe dostępne szkole, wsparcie organu prowadzącego, programy i projekty - zgodnie z obowiązującymi zasadami

18. Postanowienia końcowe

Program realizuje się w powiązaniu z Planem pracy szkoły, Harmonogramem imprez szkolnych, planami pracy wychowawców, Standardami Ochrony Małoletnich oraz Procedurami postępowania i interwencji. Harmonogramy mogą być aktualizowane bez konieczności zmiany całego programu, jeżeli nie zmieniają jego celów i przyjętych kierunków działania.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu ..... 2026 r.

Przewodniczący Rady Rodziców

.....

Przewodniczący Rady Pedagogicznej

.....